

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά την Ελένη Ψαθά και τον Νίκο Παπαδέλλη από τη Πέτρα Λέσβου για τη βοήθεια εξεύρεσης προσωπικών δεδομένων του Ιωάννη Λημναίου, στον οποίο αφιερώνεται το βιβλίο.

Ευχαριστώ τη σύζυγό μου, Βέσνα Φούσκας, χωρίς την έμπρακτη και ηθική υποστήριξη της οποίας δεν θα ήταν δυνατόν να τελειώσω αυτά τα δοκίμια. Ο τετράχρονος μικρός μας γιος, Κώστας, θα είναι μια μέρα σε θέση να διαβάσει αυτά που έγραφε ο πατέρας του χρόνια πριν. Η χαρά που μου 'δινε όταν ερχόταν στη σοφίτα του σπιτιού μας να με δει όταν εργαζόμουν συνέβαλε αποφασιστικά στο να ξεπερνά τη μελαγχολία που αποκτά κανείς όταν ασχολείται με θέματα όπως αυτά του βιβλίου και μάλιστα σε περίοδο πανδημίας.

Ευχαριστώ τη Νάντια Βαλαβάνη, πρώην Υφυπουργό Οικονομικών της Ελλάδας, αρμόδια για τη φορολογία και τη δημόσια περιουσία, για την πολύτιμη βοήθεια στο τρίτο δοκίμιο και στην Εισαγωγή. Με τον Κώστα Ήσυχο, πρώην Υφυπουργό Άμυνας της Ελλάδας, είχα άπειρες συζητήσεις για θέματα ασφάλειας της χώρας – τον ευχαριστώ θερμά.

Ευχαριστώ τον Κώστα Δημουλά, με τον οποίο η συνεργασία μας πάει πίσω στα φοιτητικά μας χρόνια τη δεκαετία του 1980. Ο Κώστας μελέτησε κριτικά το βιβλίο και δέχτηκε να γράψει τον Πρόλογο.

Ευχαριστώ τον Μπουλέντ Γκοκάυ, με τον οποίο έχω συνυπογράψει τρεις μονογραφίες και πολλά άρθρα για το ζήτημα της (σχετικής) οικονομικής και γεωπολιτικής παρακμής των ΗΠΑ και του ευρω-ατλαντισμού γενικότερα και για τις εκτενείς συζητήσεις μαζί του για το θέμα του τουρκικού περιφερειακού ιμπεριαλισμού (sub-imperialism).

Ευχαριστώ τον παλιό μας φίλο και συμφοιτητή, Τόλη Μαλάκο, ο οποίος μου προσέφερε ανιδιοτελώς τα φώτα της φιλοσοφικής του παιδείας στο τέταρτο δοκίμιο για τη σχέση Βέμπερ-Κονδύλη. Ευχαριστώ ακόμα τους Γιώργο Ευαγγελόπουλο (πανεπιστημιακό-διεθνολόγο-νομικό) και τον Ραϋμόνδο Πετρίδη (πανεπιστημιακό-φιλόσοφο) για την πολύ κατατοπιστική καθοδήγηση που μου προσέφεραν στη μελέτη του έργου του Κονδύλη καθώς και για τα κείμενα που μου προμήθευσαν ηλεκτρονικά.

Τα σεμινάρια του μη κερδοσκοπικού σωματείου της EMAR (Ίδρυμα Εργατικών Ερευνών) στο βόρειο Λονδίνο που διευθύνει ο Ισμαήλ Μπουγιουκακάν είναι ένα από τα καλύτερα φόρουμ συζήτησης για τη συγκριτική πολιτική και κοινωνική ιστορία των εργατικών κινήματων της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής. Ευχαριστώ τους Μουσταφά Τουρκές (πανεπιστημιακό-πολιτικό επιστήμονα), Τουράν Σουμπασάτ (πανεπιστημιακό-οικονομολόγο) και Μπουλέντ Αράς (πανεπιστημιακό-διεθνολόγο) που μου παραχώρησαν κείμενα δικά τους αλλά και άλλων Τούρκων διανοητών, δίνοντάς μου έτσι το ακριβές στίγμα και επίπεδο συζήτησης της τουρκικής πολιτικής και ακαδημαϊκής σκηνής για τα θέματα με τα οποία καταπιάνεται το βιβλίο. Και οι τρεις είναι μέλη της συντακτικής επιτροπής της ακαδημαϊκής επιθεώρησης *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, την οποία διευθύνω από το 1998.

Ευχαριστώ θερμά τον Δημοσθένη Σημιαϊκή, ταξίαρχος ε.α. των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, για τη βοήθεια που μου προσέφερε σχετικά με το τέταρτο δοκίμιο.

Ευχαριστώ τη Μαρία Ζαχαρία (ναυτιλιακή υπάλληλο) για πολύ χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη δράση του εφοπλιστικού κεφαλαίου στην Ελλάδα, καθώς και τον Παναγιώτη Φυλακτό (ναυτιλιακό πράκτορα) για το ίδιο θέμα.

Θα έχω σίγουρα παραπλανήσει κάποιους συναδέλφους με το να τους ζητάω πληροφορίες και υλικό για πολύ εξειδικευμένα θέματα. Κάποιοι/ες ίσως νόμιζαν, για παράδειγμα, ότι έγραφα μελέτη για τη μικρασιατική εκστρατεία, ή για την επανάσταση του 1821, ή για τον εθνικισμό, ή για την πολιτική οικονομία της Τουρκίας ή, ακόμα, για την κρίση του 1974 στη Κύπρο, ή για τις κοινωνικές τάξεις στην Ελλάδα, ή την κρίση των Ιμίων το 1996. Σ' αυτή τη κατηγορία ανήκουν οι εξής:

Γρηγόρης Τσάλτας (πανεπιστημιακός-διεθνολόγος), Σωτήρης Ριζάς (ιστορικός-διευθυντής του κέντρου έρευνας της ιστορίας του νεώτερου ελληνισμού στην Ακαδημία Αθηνών), Πέτρος Πιζάνιας (πανεπιστημιακός-ιστορικός), Βασίλης Ασημακόπουλος (πανεπιστημιακός-πολιτικός επιστήμονας-νομικός), Γιάννης Τόλιος (οικονομολόγος), Λουκάς Αξελός (ιστορικός και εκδότης), Βασιλική Λάζου (πανεπιστημιακός-ιστορικός), Αλέξανδρος Χρύσης (πανεπιστημιακός-πολιτική φιλοσοφία), Δημήτρης Αλευρομάγειρος (στρατηγός ε.α. των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων), Θεόδωρος Καρυώτης (πανεπιστημιακός-οικονομολόγος), Γιώργος Μανιάτης (πανεπιστημιακός-πολιτική φιλοσοφία), Μάνος Καραγιάννης (πανεπιστημιακός-

διεθνή ασφάλεια), Άγγελος Συρίγος (πανεπιστημιακός-διεθνολόγος-νομικός και υφυπουργός παιδείας στη κυβέρνηση Κων/νου Μητσοτάκη) και Χαζάλ Παπουτσουλάρ (πανεπιστημιακός-ιστορικός).

Δικαιολογώντας την παραπλάνηση, να πω ότι λόγω της διεπιστημονικής φύσης των δοκιμών που καταθέτω εδώ, ήθελα να έχω όσο το δυνατόν βαθύτητα και πλατύτητα ενημέρωσης απ' όλο το φάσμα των κοινωνικών επιστημών και της ελληνικής ιστορίας και οικονομίας. Το αν έφερα σε πέρας αυτή την αποστολή μόνο οι παραπάνω μπορούν να το κρίνουν με βάση την ειδικότητά τους.

Το πρώτο ερέθισμα σοβαρής μελέτης του κυπριακού ζητήματος μου το έδωσε 25 χρόνια πριν ο αείμνηστος Κύπριος φίλος μου, πρόσφυγας από τον Άγιο Αμβρόσιο, Κυριάκος Χριστοδούλου. Για το ίδιο θέμα θα επιθυμούσα να ευχαριστήσω και τον παλιό φίλο, Βασίλη Αναστασόπουλο, ο οποίος, μεταξύ άλλων, με έφερε σε επαφή με ΕΛΔΥΚάριους που είχαν αντιμετωπίσει τις δυνάμεις του Αττίλα στην Κύπρο στη δεύτερη τουρκική προέλαση στο νησί, 14-16 Αυγούστου 1974 – η περίφημη μάχη του στρατοπέδου της ΕΛΔΥΚ, ένα ιστορικό, πολιτικό και επιχειρησιακό θέμα που με απασχολεί έντονα. Ευχαριστώ, ακόμα, τον παλιό μου συμμαθητή από την Αγία Παρασκευή της Λέσβου, Μιχάλη Καμπάκο, για το ίδιο θέμα, ο οποίος μ' έφερε σε επαφή με τον ΕΛΔΥΚάριο, Λουκά Βαρελτζή, απ' το χωριό Κάτω Τρίτος της Λέσβου.

Ευχαριστώ θερμά τον Αχιλλέα Σούγιολτζη, τουριστικό πράκτορα από τον Μόλυβο της Λέσβου, για τα εξαιρετικά κείμενα που μου προμήθευσε σχετικά με τον ρόλο της ΤUI στην Ελλάδα.

Ευχαριστώ όλες τις παιδικές μου φίλες και φίλους από τη γενέτειρά μου, Πέτρα Λέσβου, για τη συνεχή ροή πληροφοριών που μου έστελναν σε σχέση με το μεταναστευτικό. Είμαι πεισμένος ότι το όλο θέμα, πρώτα και κύρια, έχει να κάνει με τη μορφή *πολέμου με υποκατάστατα* που έχει επιλέξει η τουρκική ηγεσία, αν και υπάρχουν τεράστια ανθρωπιστικά θέματα, τα οποία οξύνει η ρατσιστική στάση της ΕΕ στο ζήτημα.

Ευχαριστώ θερμά τον Σωκράτη Αργύρη από την Κρήτη για το πολύτιμο αρχιεακό-ψηφιακό υλικό που μου γνωστοποίησε σχετικά με τον Καποδίστρια, και τους δημοσιογράφους Γιώργο Σαχίνη, από το κανάλι της Κρήτης, και Άρη Λαμπρόπουλο. Επίσης, ευχαριστίες οφείλω στους Σταύρο Λυγερό και Τάσο Τσακίρογλου για το βήμα που μου δίνουν μέσω του SLPress και της *Εφημερίδας των Συντακτών*, αντίστοιχα, για να εκφράσω τις απόψεις μου σε θέματα πολιτικής επικαιρότητας.

Μία εντελώς διαφορετική μορφή του πρώτου δοκιμίου δημοσιεύτηκε στο περιοδικό του Λουκά Αξελού, *Τετράδια πολιτικού διαλόγου, έρευνας και κριτικής* (2021, αφιέρωμα στα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης). Μία πολύ διαφορετική μορφή του δεύτερου δοκιμίου δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του *The Press Project* στις 5 Φεβρουαρίου 2021 και μετά στον τόμο που επιμελήθηκε ο Δημήτρης Καλτσώνης με τίτλο, *Επανάσταση, κρίση, επανάσταση: Η Ελλάδα 1821-2021* (Τόπος, 2021). Ευχαριστώ θερμά τους παραπάνω εκδότες και την ιστοσελίδα του *The Press Project* για την αναπαραγωγή εδώ μέρους των κειμένων.

Από τους συναδέλφους μου στην Οικονομική και Νομική σχολή του Πανεπιστημίου του Ανατολικού Λονδίνου, καθώς και από το Κέντρο Έρευνας για τη Μελέτη των Κρατών, Αγορών και Λαών που διευθύνω (STAMP), επιθυμώ να ευχαριστήσω τους Σάμπα Ρού-Μουκερζή (οικονομολόγο), Ετζίκε Ουτέογκου (οικονομολόγο), Κίνγκαν Χουάνγκ (διοίκηση επιχειρήσεων) και Ραούλ Μπιανκί (πολιτική οικονομία τουρισμού). Για να μπορέσω να ερευνήσω και να γράψω αυτά τα δοκίμια, χρειάστηκε η βοήθεια των διδακτορικών μου φοιτητών και φοιτητριών. Τους ευχαριστώ, όπως και ευχαριστώ θερμά τον πρόεδρο της σχολής μου, Μοχάμεντ Άλι (διοίκηση επιχειρήσεων), που ενέκρινε την απασχόληση μερικών από τους φοιτητές μου για να με βοηθήσουν με τα μαθήματα και τις διορθώσεις των γραπτών προκειμένου ν' αφοσιωθώ στην έρευνα και στο γράψιμο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ τις εκδόσεις Επίκεντρο και τον διευθυντή τους, Πέτρο Παπασαραντόπουλο, για το εξαιρετικό εκδοτικό αποτέλεσμα. Είναι το τρίτο μου βιβλίο με τον εκδοτικό οίκο που διευθύνει και είμαι σίγουρος ότι αυτή τη φορά θα είναι περισσότερο ικανοποιημένος, αν μη τι άλλο διότι δεν υπήρχε το πρόβλημα της μετάφρασης. Ξεκινώντας να γράψω βιβλίο απευθείας στη μητρική μου γλώσσα για πρώτη φορά από το 1995, με έκανε περισσότερο απαιτητικό με τον εαυτό μου και ειδικά με την επιστημονική και πολιτική ποιότητα αυτών των δοκιμίων για τα οποία μόνο εγώ είμαι αποκλειστικά υπεύθυνος και ουδείς από τους προαναφερθέντες.

Βασίλης Κων/νου Φούσκας

Γουέστ Μπάιφλητ, Σάρρεϋ Αγγλίας

Ιανουάριος 2022